

Minister Sprawiedliwości Prokurator Generalny

Adam Bodnar

DNA-I.071.1.2024
Warszawa, 2/07 2024 r.

Pan
Henryk Budzyński
Przewodniczący Federacji
Stowarzyszeń Służb Mundurowych Rzeczypospolitej Polskiej
ul. Piękna 31/37
02-677 Warszawa

Szanowny Panie Przewodniczący,

Na wstępie dziękuję za życzenia oraz uwagi dotyczące problemów związanych z rozpoznawaniem spraw objętych *ustawą z dnia 16 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U. z 2016 r. poz. 2270)*.

Pragnę nadmienić, iż stosownie do regulacji zawartych w *ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 334)*, Minister Sprawiedliwości sprawuje zewnętrzny nadzór administracyjny nad działalnością administracyjną sądów, którego istota sprowadza się do oceny prawidłowości oraz skuteczności wykonywania przez prezesów sądów wewnętrznego nadzoru administracyjnego. W ramach tego nadzoru Minister Sprawiedliwości dokonuje oceny informacji rocznych o działalności sądów, sporządzanych przez prezesów sądów apelacyjnych, ustala ogólne kierunki wewnętrznego nadzoru administracyjnego wykonywanego przez prezesów sądów apelacyjnych, kontroluje wykonywanie obowiązków nadzorczych przez prezesów sądów apelacyjnych oraz wydaje stosowne zarządzenia.

Badanie sprawności postępowania w poszczególnych sprawach, jak również rozpoznawanie skarg na działalność sądu pozostaje w gestii prezesa sądu, który w zakresie przyznanych mu kompetencji, wynikających z wewnętrznego nadzoru administracyjnego nad działalnością administracyjną sądu, ma prawo wglądu w czynności sądu, może żądać wyjaśnień oraz usunięcia uchybień.

Poza zakresem nadzoru nad działalnością administracyjną sądów, zarówno zewnętrznego - sprawowanego przez Ministra Sprawiedliwości, jak i wewnętrznego - wykonywanego przez prezesów sądów, pozostaje działalność orzecznicza sądu.

Ustalenie faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia danej sprawy jest obowiązkiem sądu w toku postępowania dowodowego. Dokonując ustaleń faktycznych

sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Zasadność i prawidłowość podejmowanych przez sąd czynności zmierzających do rozstrzygnięcia sprawy, ocena zgromadzonego materiału dowodowego, jak również wydanych orzeczeń, podlega kontroli judykacyjnej sprawowanej przez sądy drugiej instancji w drodze rozpatrywania środków odwoławczych.

Odnosząc się do treści wystąpienia, uprzejmie informuję, że sądem właściwym do rozpoznawania spraw w trybie *ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin* jest Sąd Okręgowy w Warszawie, albowiem w obszarze właściwości tego Sądu mają siedzibę organy emerytalne, o których mowa w art. 461 § 2¹ *ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego* (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1550).

Na potrzeby realizacji zadań związanych z wejściem w życie ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r., w szczególności rozpoznania przez sądy odwołań od decyzji o obniżeniu rent i emerytur byłych funkcjonariuszy oraz prognozowanym wpływem dużej liczby spraw do Sądu, w *Ustawie budżetowej na rok 2018 z dnia 11 stycznia 2018 r.* (Dz.U. z 2018 r. poz. 291) w części 15 budżetu państwa *Sądy powszechne* zostały zabezpieczone środki finansowe na utworzenie dodatkowych etatów, w tym 30 etatów sędziowskich, 15 etatów asystenckich oraz 74 etatów urzędniczych. Etaty te wraz z odpowiadającymi im środkami budżetowymi zostały przeniesione do jednostek zajmujących się rozpoznawaniem tej kategorii spraw, tj. do Sądu Apelacyjnego w Warszawie i Sądu Okręgowego w Warszawie. Obsadzenie przyznaných etatów w obu jednostkach, głównie etatów orzeczniczych, nie nastąpiło automatycznie, lecz w dłuższej perspektywie czasowej - z uwagi na konieczność przeprowadzenia procedur konkursowych.

W latach 2018-I kwartał 2024 r. w Sądzie Okręgowym w Warszawie zarejestrowano łącznie 28 024 sprawy z odwołań od decyzji organów emerytalno-rentowych zmniejszających wysokość emerytur i rent wydanych na podstawie ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. W Sądzie Okręgowym w Warszawie utworzona została w ramach XIII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych odrębna Sekcja ds. odwołań od wymienionych wyżej decyzji.

Z analizy danych statystycznych Sekcji na koniec I kwartału 2024 r. wynika, że 11 820 spraw przekazano do innych sądów okręgowych, co pozwoliło na szybsze ich załatwienie. Do załatwienia pozostało 5 348 spraw, z czego 3 580 spraw jest zawieszonych.

Przyspieszenie w rozpoznawaniu tych spraw nastąpiło po podjęciu w dniu 16 września 2020 r. przez Sąd Najwyższy uchwały w składzie 7 sędziów, sygn. akt III UZP 1/20, która wytyczyła kierunek orzecznictwa sądów, wskazując na potrzebę oceny kryterium, jakim jest „służby na rzecz totalitarnego państwa”, określonym w art. 13b ust. 1 *ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy (...)*, z punktu widzenia wszystkich okoliczności sprawy, w tym także indywidualnych czynów i ich weryfikacji pod kątem naruszenia podstawowych praw i wolności człowieka.

Sprawy rozpoznawane w trybie ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. pozostają w stałym zainteresowaniu Ministerstwa Sprawiedliwości. Wyniki pracy Sekcji ds. odwołań od decyzji zmniejszających wysokość emerytur i rent byłym funkcjonariuszom, utworzonej przy XIII Wydziale Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Okręgowego w Warszawie, w tym także etatyzacja tej jednostki, podlegają systematycznemu badaniu i analizie w kolejnych okresach sprawozdawczych.

Dziękuję również za zgłoszone w wystąpieniu postulaty odnoszące się do postępowania cywilnego. Wszelkie inicjatywy zmierzające do usprawnienia postępowań sądowych zasługują na rozważenie. Każda zmiana legislacyjna wymaga jednak uprzedniej wnikliwej i wszechstronnej analizy, uwzględniającej całokształt czynników wpływających na konkretne rozwiązania prawne, a także dorobek doktryny i judykatury. Obowiązkiem ustawodawcy jest wypracowanie takich rozwiązań prawnych, które zagwarantują w sposób optymalny ochronę prawną różnych dóbr, wartości i interesów. Ministerstwo Sprawiedliwości monitoruje funkcjonowanie obowiązujących regulacji, a jeżeli zachodzą ku temu podstawy, podejmowane są odpowiednie prace legislacyjne.

Właściwym adresatem propozycji zmian *ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin* jest Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji z racji materii objętej tym aktem prawnym, pozostającej w jego właściwości. Ministerstwu Sprawiedliwości znane pozostają doniesienia medialne (w tym publikacje dziennikarza L. Kostrzewskiego) dotyczące problemów związanych z realizacją ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r., kwestionowania zasadności przyjętych w niej regulacji, jak również zgłoszonych już właściwemu organowi propozycji zmian w tym zakresie.

W przypadku uznania potrzeby szerszego omówienia poruszonych w piśmie zagadnień, uprzejmie zapraszam na spotkanie, które w przypadku przyjęcia zaproszenia, może się odbyć w dogodnym dla Państwa terminie.

Z wyrazami szacunku

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI
PROKURATOR GENERALNY
Adam Bodnar
Adam Bodnar

MINISTER SPRAWIEDLIWOSCI
PROKURATOR GENERALNY